

EXPOZIȚIA „MARIA - REGINA ROMÂNIEI“

Radu COROAMĂ,
Dorina TOMESCU

*La organizarea expoziției au participat Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Artă al României, Muzeul Militar Național, Muzeul Național Cotroceni și Muzeul Național Peleş. Muzeul Național de Istorie a României a fost reprezentat de: Comelia Apostol, Alexandru Arbunescu, Lucia Bieltz, Smaranda Bilj, Șerban Constantinescu, Radu Coroamă, Florin Georgescu, Chira Jurcă, Simona Movilă, Mariana Neaguț, George Nuță, Carmen Oloier, Katiușa Pârvan, Nicolae Petrescu, Adrian Popovici, Emilia Stancu, Dorina Tomescu. Muzeul național de Artă al României a contribuit prin efortul următorilor muzeografi: Livia Carp, Cristina Dan, Mariana Dragu, Liana Filimon. Muzeul Militar Național a fost reprezentat la realizarea expoziției de Comelia König, căpitan Constantin Lupu, colonel Ilie Schipor, Maria Trache. Muzeul Național Cotroceni și-a adus contribuția prin efortul depus de următorii muzeografi: Doinița Moroianu și Elena Varga. Muzeul Național Peleş a fost reprezentat de către Rodica Rotărescu.

În ziua de 4 august 1998, la Muzeul Național de Istorie a României a fost vernisată în prezența ministrului Culturii domnul Ion Caramitru, a excelenței sale Gilles Duguay, ambasadorul Canadei în România și a altor personalități din lumea culturală și politică precum și a unui extrem de numeros public, expoziția *Maria - Regina României*.

Expoziția a fost prilejuită de împlinirea a 60 de ani de la trecerea în neființă a reginei.

Cu cinci ani în urmă, în același spațiu expozițional a fost deschisă o expoziție comemorativă în memoria reginei, ce a fost organizată de către Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Artă al României și Muzeul Național Cotroceni. Succesul de care s-a bucurat acea expoziție a determinat organizarea expoziției din acest an și pentru a nu fi o simplă repetare a vechii expoziții au fost cooptați Muzeul Național Peleş din Sinaia și Muzeul Militar Național*.

Materialul expozițional prezentat acum este mult mai numeros și în mare parte diferit față de cel prezentat în urmă cu cinci ani. Expoziția era programată a fi deschisă în 16 iulie 1998, dar din cauza dificultăților de ordin economic, mai exact spus a lipsei banilor pentru tipărirea în timp util a catalogului expoziției, data vernisării a fost amânată în două rânduri. Expoziția a fost deschisă pentru public până la începutul lunii decembrie 1998.

Expoziția este organizată în două săli situate la etajul al doilea al Muzeului Național de Istorie a României. Piese expuse redau atmosfera plină de semnificații istorice în care a trăit Regina Maria iar vizitatorul este lăsat liber să descopere, să participe și să se integreze în această atmosferă.

Maria Alexandra-Victoria, principesă de Marea Britanie și Irlanda, născută la 17 octombrie 1875 în Eastwell-Park, era

ROMANIA ILUSTRATA

IN MEMORIAM REGINA MARIA

nepoata reginei Victoria a Angliei pe linie paternă iar pe linie maternă era nepoata Țarului Alexandru al II-lea al Rusiei.

Căsătorită la 29 decembrie 1892 cu Ferdinand, principele moștenitor al tronului României, a sosit la București în ianuarie 1893. Cu prilejul sosirii în capitala României, printre alte obiecte primite în dar s-au aflat o cupă de argint aurit oferită de primăria Municipiului București și o casetă din argint aurit încrustată cu 307 pietre prețioase, din partea doamnelor române în care după moartea sa a fost depusă caseta din argint ce conținea inima reginei, potrivit ultimei sale dorințe. Alături de ele, în expoziție este prezent și un evantai - carnet de bal, de la balul organizat de primăria Bucureștiului în cinstea venirii în capitala României a moștenitorilor Coroanei.

Printre obiectele expoziționale care prezintă perioada de până 1914, amintim cele legate de activitatea ei de comandant onorific al Regimentului 4 Roșiori: uniforma de colonel de roșiori, cravașa și ceasul de aur primite de principesa de la ofițerii Regimentului, stindardul și o litografie înfățișând-o alături de ofițerii Regimentului 4 Roșiori.

După moartea regelui Carol I, Ferdinand devine rege al României. În perioada 1914-1930, regina Maria a exercitat o influență semnificativă în politica internă și externă a României.

Primul moment important al acestei perioade este cel al războiului mondial. Printre numeroasele obiecte ce prezintă activitatea reginei în calitate de soră de caritate amintim: costumul de soră care i-a aparținut, fotografiile care o prezintă în spitale de campanie sau pe front, Ordinul Crucea Reginei Maria, toate cele trei clase, precum și medalii comemorative ale primului război mondial. Tot legat de acest război, în expoziție se află un vas de argint pe care sunt încrustate numele localităților

*România ilustrată
din 27 august 1938
«In memoriam
Regina Maria»*

unde au avut loc victoriile armatei române, și numele copiilor Mariei, tunica de general pe care a purtat-o regina cu ocazia revenirii în București, în ziua de 1 Decembrie 1918, de asemenea fotografia care îi prezintă pe rege și regină pe frontul de pe Tisa în 1919.

Următorul moment deosebit prezentat este cel legat de încoronarea de la Alba-Iulia din 15 octombrie 1922. Astfel, sunt expuse coroana din oțel a regilor României și coroana din aur a reginei Maria lucrată de Casa L. Falize din Paris și mantiile cu paftale purtate în momentul încoronării. De menționat că dacă mantia regelui a fost lucrată în străinătate, mantia reginei a fost cusută de femeile române de la Școala de Sericicultură. Aceste mantii, care provin de la Muzeul Național Peleş din Sinaia, sunt pentru prima dată prezentate publicului bucureștean.

În cele două săli ale expoziției sunt expuse scaune din palatul Cotroceni realizate după desenele principesei Maria, lângă ele fiind și fotografii de epocă, într-una dintre ele apărând chiar principesa stând pe un asemenea scaun.

În sala a doua, primul moment important este cel al distincțiilor românești și străine conferite reginei Maria. Dintre ele amintim: Ordinul Legiunea de Onoare din Franța, Ordinul Crizantemei din Japonia, Ordinul Al Kemal din Egipt, Ordinul Sf. Sava al Regatului Sârbo-

Croato-Sloven precum și Ordinul Steaua României și coroana României.

O altă vitrină prezintă câteva dintre bijuteriile purtate de regină. Printre ele se remarcă o centură din argint cu opale și ametiste caboșon și o cruce pandantiv, din fier forjat ornată cu diamante. Deosebit de spectaculoase sunt cele două vitrine ce conțin bibleouri daneze din porțelan pictat, realizate la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. Acestea constituie o parte a celebrei colecții ce aparține reginei Maria.

Medaliile și plachetele comemorative existente în expoziție sunt concentrate în majoritate într-o vitrină din sala a doua și se referă la diferite evenimente din timpul vieții regelui Ferdinand și a reginei Maria.

Un alt moment al expoziției este cel al morții regelui Ferdinand și a primei domnii a regelui Mihai sub Regență.

După venirea pe tronul României a regelui Carol al II-lea, regina Maria iese practic din viața politică și trăiește retrasă la Balcic sau la Bran. Numeroase fotografii, existente dealtminteri în întreaga expoziție, ilustrează cu precădere momentele mai sus amintite. Materialul ilustrativ este completat în mod fericit cu lucrări de artă plastică printre care amintim: două lucrări ale lui Nicolae Vermont, membru al „Tinerimii artistice“, societate patronată de regină. Printre alte

*Platou cu portretul
Reginei Maria
purtând însemnele și
mantia de la
încoronarea de la
Alba Iulia.*

picturi și acuarele în expoziție remarcăm pe cele ale lui D.T.A. Kaulbach, Philip de Laszlo, N.Grimani și Costin Petrescu. Cele mai importante sculpturi prezente în expoziție sunt semnate de D. Mățăoanu, Milița Petrașcu și Gh.Leonida.

Trebuie precizat că cele aproape 500 de materiale expuse se încadrează în diferite categorii, după cum urmează: tipărituri și documente, artă decorativă, bijuterii, mobilier, pictură-acuarelă, grafică, sculptură, porțelan, sticlă-ceramică, textile, arme, numismatică, fotografiile și cărți poștale ilustrate, însemne regale și diverse.

Expoziția se încheie cu prezentarea morții și înmormântării reginei Maria. Pe lângă numeroase aspecte de la înmormântare precum și a relatărilor din presa vremii este prezentată caseta din argint ce conținea inima reginei Maria. Aici se cuvine a fi făcută o precizare, inima reginei există în depozitul Muzeului Național de Istorie a României, într-o casetă închisă ermetic, realizată dintr-un plastic transparent. Această casetă nu a mai fost introdusă în expoziție. Casetă din argint mai sus amintită a fost învelită într-un drapel, pe o parte românesc și pe cealaltă parte englezesc și împreună au

fost introduse în caseta amintită la începutul acestui material, făcută din argint aurit și încrustată cu 307 diamante primite de la doamnele române în 1893.

Casetele au fost duse la Balcic pentru a fi depuse în capela Stella Maris de către bricul „Mircea I“. Acest bric devenise operațional în 1882 iar în 1938, aceasta a fost ultima lui cursă urmând a fi înlocuit cu bricul „Mircea II“. Bricul avea un pavoaz care era arborat atunci când se afla regina la bord. La sosirea la Balcic pavoazul respectiv a fost coborât și cu el a fost învelită caseta cea mare din argint aurit și depuse la Stella Maris. Toate aceste obiecte precum și o machetă a bricului „Mircea I“ pot fi văzute la momentul de sfârșit al expoziției.

Încheind prezentarea expo-natelor, adăugăm că expoziția a urmărit evocarea unor momente importante nu numai din viața reginei Maria dar și din istoria

românilor. Încărcătura emoțională a pieselor și modul de prezentare a lor reliefează într-un mod aparte o epocă în care s-a constituit și s-a consolidat România întregită.

RÈSUMÉ

L'exposition, dont le vernissage a eu lieu le 4 août, a été réalisée au siege du Musée National d'Histoire de la Roumanie en collaboration avec: le Musée National d'Art de la Roumanie, le Musée Militaire National, le Musée National Cotroceni et le Musée National Peleş. Subventionnée par le Ministère de la Culture, l'exposition a été organisée pour commémorer 60 ans de la mort de la Reine Marie, la femme du roi Ferdinand (1914-1927).

Les auteurs présentent dans cet article de façon de laquelle l'exposition a été organisée dans les deux salles ainsi que quelques uns des plus importants objets exposés. Parmi ceux-ci il faut énumérer: les couronnes royales et les manteaux utilisés à l'occasion de la fête du couronnement de 15 octobre 1922, quelques décoration et bijoux de la Reine Marie, de diverses oeuvres d'art plastique qui représentent la Reine Marie ainsi que la cassette dans laquelle a été mis son coeur à la chapelle Stella Maris de Balcic (aujourd'hui, en Bulgarie).

L'exposition a voulu évoquer non seulement quelques moments importants de la vie de la Reine Marie mais aussi de l'histoire de Roumanie.